

Міністерство освіти і науки України

Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна

Кафедра міжнародних відносин, міжнародної інформації та безпеки

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор з науково-педагогічної

Робоча програма навчальної дисципліни

Спічрайтинг

рівень вищої освіти другий (магістерський)

галузь знань 29 «Міжнародні відносини»

спеціальність 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії»

освітня програма «Міжнародна інформаційна безпека»

вид дисципліни за вибором

факультет Міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

2020 / 2021 навчальний рік

Програму рекомендовано до затвердження вченою радою факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

“28” серпня 2020 року, протокол № 1.

РОЗРОБНИК ПРОГРАМИ: Олександр ХИЖНЯК, доктор соціологічних наук, доцент, професор кафедри міжнародних відносин, міжнародної інформації та безпеки.

Програму схвалено на засіданні кафедри міжнародних відносин, міжнародної інформації та безпеки

Протокол від “26” серпня 2020 року № 1

Завідувачка кафедри

(підпис)

Людмила НОВІКОВА
(ім'я та прізвище)

Програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програми
«Міжнародна інформаційна безпека»
назва освітньої програми

Гарант освітньо-професійної програми
«Міжнародна інформаційна безпека»»

(підпис)

Людмила НОВІКОВА
(ім'я та прізвище)

Програму погоджено науково-методичною комісією факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

Протокол від “28” серпня 2020 року № 1

Голова науково-методичної комісії

(підпис)

Лариса ГРИГОРОВА-БЕРЕНДА
(прізвище та ініціали)

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни «Спічрайтинг» складена відповідно до програми підготовки за другим (**магістерським**) рівнем освіти спеціальності 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії», ОП «Міжнародна інформаційна безпека».

1. Опис навчальної дисципліни

1.1. Мета викладання навчальної дисципліни – сформувати у здобувачів майстерність створювати і виголошувати публічні промови з міжнародної тематики.

1.2. Основні завдання вивчення дисципліни

Спічрайтинг дозволяє досягти успішної комунікації в міжнародних відносинах. Тому в курсі стоїть завдання сформувати у здобувачів такі вміння і навички, як:

Загальні компетентності:

ЗК2. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК5. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК7. Здатність працювати в команді.

ЗК8. Здатність виявляти ініціативу та підприємливість.

ЗК9. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

ЗК10. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК11. Здатність планувати та управляти часом

Спеціальні (фахові) компетентності

СК2. Здатність приймати обґрунтовані рішення щодо здійснення міжнародної та зовнішньополітичної діяльності

СК10. Здатність до самонавчання, підтримки належного рівня знань, готовність до опанування знань нового рівня, підвищення своєї фаховості та рівня кваліфікації.

1.3. Кількість кредитів – 4.

1.4. Загальна кількість годин – 120.

1.5. Характеристика навчальної дисципліни	
За вибором	
Денна форма навчання	Заочна (дистанційна) форма навчання
Рік підготовки	
1-й	-й
Семестр	
2-й	-й
Лекції	
16 год.	год.
Практичні, семінарські заняття	
16 год.	год.
Самостійна робота	
88 год.	год.
Індивідуальні завдання	
-	

1.6. Очікувані результати навчання

1.6. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми, здобувачі повинні демонструвати такі результати навчання:

Матриця відповідності освітнього компонента **ВБ1. «Спічрайтинг»**, методів навчання та форм оцінювання, які використовуються, програмним результатам навчання, визначеним освітньо-професійною програмою «Міжнародна інформаційна безпека».

Результати навчання	Методи навчання	Форми оцінювання
РН11. Вільно спілкуватися державною та іноземними мовами усно і письмово, з професійних і наукових питань.	Пояснювально-ілюстративний, пояснювально-рецептивний, репродуктивний, проблемний виклад, евристичний, проблемно-пошуковий, дослідницький, метод оволодіння новими знаннями, методи стимулювання інтересу до навчання, методи контролю та корекції за ефективністю навчально-пізнавальної, а також методи дистанційного навчання та оцінювання на платформах Moodle, Zoom або Google Meet.	Підготовка відповідей за навчальними питаннями теми, усне опитування та навчальна дискусія; виконання тестових завдань; підготовка та захист доповідей, презентацій доповідей (в тому числі за результатами групової роботи), підготовка та захист есе, виконання, презентація та обговорення ситуаційних завдань, аналіз та обговорення кейсів, залікова робота.
РН13. Розробляти та реалізовувати відносин, зовнішньої та світової	-/-	-/-
РН15. Формулювати задачі моделювання, створювати і досліджувати моделі об'єктів і процесів міжнародних відносин, зовнішньої політики, суспільних комунікацій та регіональних студій.	-/-	-/-
РН19. Брати участь у професійній дискусії у сфері міжнародних відносин, зовнішньої політики, суспільних комунікацій та регіональних студій, поважати опонентів і їхню точку зору, доносити до фахівців та широкого загалу інформацію, ідеї, проблеми, рішення та власний досвід з фахових проблем.	-/-	-/-
РН20. Організовувати та вести професійні дискусії у сфері міжнародних відносин, зовнішньої політики,	-/-	-/-

суспільних комунікацій та регіональних студій.		
РН21. Оцінювати результати власної роботи і відповідати за особистий професійний розвиток.	-/-	-/-
РН22. Демонструвати здатність до подальшого навчання з високим рівнем автономності.	-/-	-/-
РН23. Самостійно приймати рішення, відповідати за командну роботу	-/-	-/-

2. Тематичний план навчальної дисципліни

Розділ 1. Основи спічрайтингу у міжнародних відносинах

Тема 1. Сучасний спічрайтинг у міжнародних відносинах

Теорія та історія спічрайтингу. Поняття риторики та спічрайтингу. Виникнення та історія риторики, етапи її розвитку. Антична (класична) риторика. Риторика в епоху середньовіччя і Нового часу. Неориторика в системі комунікативних технологій. Ділова риторика. Традиції ораторського мистецтва в сьогоденні. Риторика як феномен культури, як навчальна дисципліна, як система знання, як спосіб життя професіонала певної соціальної сфери. Особливості професійної риторики. Монолог, діалог, полілог як риторичні форми професійного красномовства. Базові поняття сучасної риторики (риторична майстерність, риторичний канон, ораторія, комунікативні якості мови, комунікативна компетенція та ін.).

Міждисциплінарні зв'язки риторики (спічрайтингу) з теорією комунікації, політологією, іміджологією та публік рілейшнз. Риторика, спічрайтинг і копірайтинг.

Історія розвитку професії спічрайтера. Психологічні, логічні, лінгвістичні основи риторики (спічрайтингу).

Риторика як інтегративна наука публічної переконуючої комунікації. Затребуваність риторики у міжнародних відносинах. Категорії логосу, етосу, пафосу та екзису в усній та письмовій комунікації міжнародного рівня. Спічрайтинг і риторика в аналітиці міжнародних відносин. Промова міжнародного рівня як політична подія та її аналіз. Вибір тексту. Стратегії побудови текстового матеріалу.

Тема 2. Інформаційна культура спічрайтера і технологія підготовки публічного виступу

Публічний виступ та його етапи. Етапи підготовки спічрайтером публічної промови. Джерела інформації для підготовки публічного виступу (промови). Види підготовки публічної промови.

Структура публічної промови (спічрайтерського тексту). Риторичні прийоми, які можуть бути використані у вступній частині промови. Організація і написання промови. «Ефект рамки», або «закон межі». «Магічне число», або число Міллера (7 ± 2).

Засоби вербального і невербального впливу у спічрайтингу.

Аргументація як засіб переконання в публічному виступі (промові). Типи аргументів у публічній промові. Правила при обґрунтуванні тези за допомогою аргументів (правило Гомера, правило Сократа, правило Паскаля). Принципи відбору аргументів. Види аргументації в публічній промові. Фактори, що знижують ефективність аргументації в публічній промові (виступі).

Паралінгвістичні засоби риторичного впливу. Співвідношення лінгвістики і

паралінгвістики в риторичі. Вербальна і тілесна мова. Типологія знаків (по Ч. Пірсу). Индексальні і іконічні знаки, їх роль у формуванні та використанні тілесної мови. Інтонація і мовчання – реалізація індексальної системи тілесної мови. Коннотативність і її можливості передавати інформацію. Біти і меми як одиниці словесної і тілесної мов. Мовчання як комунікативний прийом. Типологія мовчання (класифікація Е. Естерберг). Риторичні резерви мовчання.

Жест, міміка, візуальний контакт і проксемика: їх семіотична відмінність. Афективний жест як засіб риторичного впливу. Зв'язок мови жестів з характером вербальної мови. Візуальний контакт і його риторичне значення. Зв'язок візуального контакту з типом культури. Типологія проксемічних відносин (по А. Пізу). Критика традиційної проксемічної теорії в працях У. Еко. Роль проксемики в комунікації представників різних типів культури.

Тема 3. Успішний публічний виступ (промова): фактори та риторичні прийоми

Закони сучасної риторики в ораторській практиці. Методи впорядкування матеріалу в публічній промові. Правила публічного виступу.

Риторичні прийоми успішної промови (виступу). Гумор, паузи, конкретні приклади, проблема – рішення в публічній промові (виступі). Інтонація і мовчання – реалізація індексальної системи тілесної мови. Коннотативність та її можливості передавати інформацію. Біти і меми як одиниці словесної і тілесної мов. Мовчання як комунікативний прийом. Типологія мовчання (класифікація Е. Естерберг). Риторичні резерви мовчання. Візуальний контакт та його риторичне значення. Зв'язок візуального контакту з типом культури.

Три види монологічних дискурсів. Інформативний дискурс. Знання як проблема риторики. Емотивний дискурс і його специфіка. Сугестивна мова емотивного дискурсу. Сучасна міфологія як матеріал для формування і розвитку емотивних дискурсів. Співвідношення інформативного та емотивного дискурсів в сучасному медіа - просторі. Фігуративний дискурс і його особливості. Риторика і поетика.

Діалог як предмет риторики і технології комунікації. Три типи діалогічних дискурсів. Діалектичний тип дискурсу. Принцип риторичної згоди. Область застосування діалектичного дискурсу. Полемічний дискурс, його прийоми. Софістичний дискурс. Свідоме введення опонента в оману як мета софістичного спору. Логіко - мовні прийоми софістичного дискурсу. Психологічні прийоми софістичного спору: огульне питання, зарозуміла відповідь, відволікаючий маневр, гра на почутті помилкового сорому, психологічний тиск, помилкове удавання тощо. Проблеми застосування софістичного дискурсу в сучасній міжнародній комунікативній практиці.

Техніки подолання страху публічного виступу. Риторика в публічних промовах успішних ораторів.

Тема 4. Аудиторія в спічрайтингу

Сутність закону аудиторії. Інтимізація текстового матеріалу до комунікативних потреб аудиторії. Розробка стратегії виступу з орієнтацією на аудиторію. Прийоми активізації уваги слухачів.

Універсальна композиційна схема усної промови та її застосування в підготовці зустрічей на міжнародному рівні. Інтригування у вступі та його різновиди. Стратегії композиціонування вступної частини в залежності від психологічної налаштованості аудиторії. Принцип трьохканальної аргументації.

Тіло як проекція комунікативних очікувань аудиторії, джерело аналітичних даних. Тілесно-конституційні типології та комунікативні характеристики особи як джерело аналітичних даних в міжнародних політичних комунікаціях. Мова тіла політиків (жести, міміка та пантоміміка) в міжнародних комунікаціях.

Розділ 2. Практики спічрайтингу у міжнародних відносинах

Тема 5. Політичний спічрайтинг в міжнародних відносинах

Історія політичного спічрайтингу. Політичний спічрайтинг і PR: наука і мистецтво усного публічного впливу на маси. Особистості політичного спічрайтера. Політичний спічрайтинг як технологія і як професія.

Правила і етапи створення текстів для публічних політичних виступів. Види і жанри промов: інформаційна (доповідь, звіт), яка переконує (мова в дебатах, заява, мітинговий виступ) і спеціальна (протокольна; траурна мова; урочиста промова; неформальна промова-тост). Алгоритми написання політичних текстів: практичні прийоми риторики і стилістики, які допомагають спонукати людей до дії і залишають емоційне враження у аудиторії. Вступна частина політичної промови та стратегії її побудови. Інтригування у вступі та його різновиди.

Прийоми і технології посилення мовного впливу в міжнародній політиці: явний і прихований вплив на свідомість і несвідоме аудиторії. Етос публічної промови: фактори і критерії об'єктивної оцінки ефективності політичного виступу. Ораторська майстерність: психофізична підготовка спікера до виступу і способи підготовки тексту для публічного виконання.

Організація публічного політичного виступу: сценарний план, репетиція, хронометраж, зовнішній вигляд (імідж) спікера, готовність утилізувати несподіванки. Допоміжні матеріали та обладнання: уривки відео, слайди, музика, діафільми, плакати, атрибутика, графіки, діаграми, ілюстрації та ін.

Тіло як проекція комунікативних очікувань аудиторії і джерело аналітичних даних. Тілесно-конституційні типології та комунікативні характеристики особи як джерело аналітичних даних в міжнародних політичних комунікаціях. Мова тіла політиків (жести, міміка та пантоміміка) в міжнародних комунікаціях. Тенденції розвитку політичного спічрайтингу в міжнародному комунікативному просторі.

Тема 6. Діловий спічрайтинг у міжнародних відносинах

Сутність і призначення ділового спічрайтингу. Послуги спічрайтера для бізнесу. Замовлення тексту промови для публічного виступу у рекламного копірайтера. Службовий (діловий) лист як канал зв'язку підприємства, організації, установи, закладу із зовнішнім світом.

Ділове спілкування, його особливості в міжнародних відносинах. Доповідь. Вітання. Акт. Промова. Вимоги до оформлення службових документів спічрайтером. Оформлення службового листа спічрайтером.

Спічрайтинг і копірайтинг як технології інтегрованих маркетингових комунікацій. Особливості риторичного забезпечення реклами і PR в міжнародних відносинах.

Тема 7. Публічна імпровізація як проблема політичного і ділового спічрайтингу

Публічна імпровізація як творення публічної промови в момент її проголошення. Імпровізація як вид творчої діяльності. Види імпровізації. Пасивна і активна публічна імпровізація.

Основи публічної імпровізації. Вимоги до імпровізаційної промови (вибору теми тощо). Елементи, необхідні для успішної імпровізації.

Техніки і риторичні прийоми публічної імпровізації. Приклади публічної імпровізації. Ризики публічної імпровізації і техніки запобігання їхнього негативного впливу.

Тема 8. Спічрайтинг і чорна риторика в міжнародних відносинах

Чорна риторика та умови її використання в міжнародних відносинах. Основні правила чорної риторики. Методи подачі дезінформації. Методи ведення суперечки. Урахування в публічних виступах психології натовпу, типу аудиторії і типів співрозмовників. Маніпуляція статистикою в міжнародних відносинах. Влада і магія слова. Правила магічної сили правильної постановки питань. Типи питань. Шокуючі і провокаційні питання. Правило Він або Я. Використання анонімізованих послань. Використання самоіронії в міжнародних комунікаціях.

Маніпуляція в публічних промовах. Ознаки маніпулювання в усних та письмових текстах. Базові прийоми формально-логічної, емоційної волюнтативної маніпуляції та прийоми роботи із зміненими станами свідомості. Маніпулятивні технології, розраховані на свідомість, і маніпулятивні технології, розраховані на несвідоме. Відмінності маніпулювання від інших різновидів інформаційно-психологічного впливу.

Маніпулятивні, аргументативні та вербальні прийоми чорної риторики. Мистецтво нейтралізації дії негативного полеміста-маніпулятора.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин Денна форма				
	Усього	у тому числі			
		лекції	Практ	лаб. Інд.	СР
Розділ 1. Основи спічрайтингу у міжнародних відносинах					
Тема 1. Сучасний спічрайтинг у міжнародних відносинах	15	2	2		11
Тема 2. Інформаційна культура спічрайтера і технологія підготовки публічного виступу	15	2	2		11
Тема 3. Успішний публічний виступ (промова): фактори та риторичні прийоми	15	2	2		11
Тема 4. Аудиторія в спічрайтингу	15	2	2		11
Разом за розділом 1	60	8	8		44
Розділ 2. Практики спічрайтингу у міжнародних відносинах					
Тема 5. Політичний спічрайтиннг в міжнародних відносинах	15	2	2		11
Тема 6. Діловий спічрайтинг у міжнародних відносинах	15	2	2		11
Тема 7. Публічна імпровізація як проблема політичного і ділового спічрайтингу	15	2	2		11
Тема 8. Спічрайтинг і чорна риторика в міжнародних відносинах	15	2	2		11
Разом за розділом 2	60	8	8		44
Усього	120	16	16		88

4. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Сучасний спічрайтинг у міжнародних відносинах	2
2	Інформаційна культура спічрайтера і технологія підготовки публічного виступу	2
3	Успішний публічний виступ (промова): фактори та риторичні прийоми	2
4	Аудиторія в спічрайтингу	2
5	Політичний спічрайтинг в міжнародних відносинах	2
6	Діловий спічрайтинг у міжнародних відносинах	2
7	Публічна імпровізація як проблема політичного і ділового спічрайтингу	
8	Спічрайтинг і чорна риторика в міжнародних відносинах	2
	Разом	16

5. Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Види, зміст самостійної роботи	Кількість годин
1	Сучасний спічрайтинг у міжнародних відносинах <i>Завдання:</i> Дайте характеристику кращим промовам ХХ століття за такою схемою: 1) мета виступу (промови); 2) основна ідея промови; 3) застосовані у промові ораторські прийоми; 4) застосовані у промові авторські техніки; 5) найсильніша фраза промови.	11
2	Інформаційна культура спічрайтера і технологія підготовки публічного виступу <i>Завдання:</i> Розробіть алгоритм підготовки публічного виступу.	11
3	Успішний публічний виступ (промова): фактори, закони сучасної риторики та риторичні прийоми <i>Завдання:</i> Сформулюйте теми промов з актуальних питань міжнародних відносин, які доцільно викласти у спосіб 1) дедукції; 2) індукції; 3) аналогії; 4) протиставлення; 5) хронології. Сформулюйте мету кожної промови. Аргументуйте вибір методу викладу матеріалу.	11
4	Аудиторія в спічрайтингу <i>Завдання:</i> Розробіть алгоритм сегментації аудиторії для цілей спічрайтингу.	11
5	Політичний спічрайтинг в міжнародних відносинах <i>Завдання:</i> Розкрийте специфіку політичного спічрайтингу в міжнародних відносинах.	11
6	Діловий спічрайтинг у міжнародних відносинах <i>Завдання:</i> Розкрийте специфіку ділового спічрайтингу в міжнародних відносинах.	11
7	Публічна імпровізація як проблема політичного і ділового спічрайтингу <i>Завдання:</i> Розробіть вимоги до імпровізаційної промови.	11
8	Спічрайтинг і чорна риторика в міжнародних відносинах <i>Завдання:</i> Наведіть приклади прийомів чорної риторики, які слід ідентифікувати спічрайтеру.	11
	Разом	88

6. Індивідуальні завдання

Навчальним планом не передбачено

7. Методи контролю

Усне опитування, поточне тестування, оцінювання виконаних завдань, залік (тестові завдання).

Критерії оцінювання поточної успішності:

Кількість балів	Критерії оцінювання
45-60	Систематичне відвідування лекцій та практичних занять, відсутність пропусків занять без поважної причини, відпрацювання тем практичних занять, пропущених з поважної причини, виконання завдань до кожного практичного заняття, висока активність роботи на практичному занятті, засвоєння всього обсягу матеріалу, повні та обґрунтовані відповіді при виконанні завдань, здатність визначення теоретичних питань, на які розраховані завдання, уміння сформулювати своє ставлення до певної проблеми теми, вміння мислити абстрактно і узагальнено, здатність публічно представити матеріал.
31-44	Систематичне відвідування лекцій та практичних занять, відсутність пропусків занять без поважних причин, відпрацювання тем практичних занять, пропущених з поважної причини, виконання завдань до кожного практичного заняття, висока активність роботи на практичному занятті, засвоєння всього обсягу матеріалу, повні та обґрунтовані відповіді з несуттєвими помилками при виконанні завдань, здатність визначення теоретичних питань, на які розраховані завдання, уміння сформулювати своє ставлення до певної проблеми теми, здатність публічно представити матеріал
26-30	Наявність пропущених лекцій та практичних занять, відпрацювання тем пропущених практичних занять, виконання завдань до кожного практичного заняття, активна робота на практичних заняттях, засвоєння основних положень курсу, допущення декількох незначних помилок при виконанні завдань, здатність визначення теоретичних питань, на які розраховані завдання, здатність публічно представити матеріал.
21-25	Наявність пропущених лекцій та практичних занять, відпрацювання тем пропущених практичних занять, епізодична відсутність виконання завдань, участь у роботі на практичних заняттях, засвоєння окремих положень матеріалу, неповні відповіді при виконанні завдань, складності при визначенні теоретичних питань, на які розраховані завдання, здатність публічно представити матеріал.
16-20	Несистематичне відвідування лекцій та практичних занять, відсутність на заняттях без поважних причин, наявність декількох невідпрацьованих тем пропущених практичних занять, епізодична відсутність виконаних завдань, участь у роботі на практичних заняттях, засвоєння окремих положень матеріалу тем змістовного розділу, неповні відповіді, допущення помилок при виконанні завдань, великі складності при визначенні теоретичних питань на які розраховані завдання, невпевнені навички публічного представлення матеріалу.
11-15	Епізодичне відвідування лекцій та практичних занять, відсутність на заняттях без поважної причини, наявність невідпрацьованих тем пропущених лекцій та практичних занять, епізодична відсутність виконаних завдань, пасивна робота на практичних заняттях (участь у роботі останніх лише за наявності стимулу з боку викладача), наявність певного уявлення щодо матеріалу тем змістовного розділу, неповні відповіді, допущення значної кількості помилок при виконання завдання,

	невміння визначити теоретичні питання, на які розраховано завдання, невпевнені навички публічного представлення матеріалу.
6-10	Систематичні пропуски лекцій та практичних занять без поважних причин, наявність невідпрацьованих тем пропущених лекцій та практичних занять. систематична відсутність виконаних завдань, пасивність у роботі на практичних заняттях, неповні, необґрунтовані відповіді, допущення істотних помилок при виконанні завдань, нездатність визначити теоретичні питання, на які розраховані завдання.
0-5	Систематичні пропуски лекцій та практичних занять без поважних причин, теми пропущених лекцій та практичних занять не відпрацьовані, систематична відсутність виконаних завдань, пасивність у роботі на практичних заняттях, відсутність знань, неповні, необґрунтовані відповіді, допущення істотних помилок при виконанні завдання. Нездатність визначити теоретичні питання, на які розраховані завдання, невміння публічно представити матеріал.

Навчальна дисципліна включає 8 тем. За виконання завдань до тем 1-6 здобувач може одержати до 4 балів, до тем 7-8 – до 6 балів.

Критерії оцінювання практичних завдань за 4-х бальною шкалою до тем 1-6

Високий рівень 4 бали	Відповідь здобувача характеризується повним, глибоким та змістовним знанням теоретичного та практичного матеріалу з теми, вільним володінням термінами та поняттями дисципліни, його відповіді характеризуються креативним підходом.
Середній рівень 3 бали	Відповідь здобувача характеризується повним і змістовним знанням теоретичного матеріалу з теми, вільним володінням термінами та поняттями. Але він допускає деякі неточності, його відповіді не характеризуються креативним підходом.
Низький рівень 2 бали	Відповідь здобувача характеризується слабким і невпевненим знанням як теоретичного, так і практичного матеріалу. Він допускає багато помилок у відповідях.
Незадовільний рівень 0 - 1 бал	У здобувача дуже слабкий рівень знання теоретичного матеріалу; відсутні навички аналізу проблем командоутворення та командної роботи, він допускає змістовні помилки у відповідях на конкретні питання.

Критерії оцінювання практичних завдань за 6-ти бальною шкалою до тем 7-8

Високий рівень 5 - 6 балів	Відповідь здобувача характеризується повним, глибоким та змістовним знанням теоретичного та практичного матеріалу з теми, вільним володінням термінами та поняттями дисципліни, його відповіді характеризуються креативним підходом.
Середній рівень 3 - 4 бали	Відповідь здобувача характеризується повним і змістовним знанням теоретичного матеріалу з теми, вільним володінням термінами та поняттями. Але він допускає деякі неточності, його відповіді не характеризуються креативним підходом.
Низький рівень 1-2 бали	Відповідь здобувача характеризується слабким і невпевненим знанням як теоретичного, так і практичного матеріалу. Він допускає багато помилок у відповідях.
Незадовільний рівень 0 балів	У здобувача дуже слабкий рівень знання теоретичного матеріалу; відсутні навички аналізу командоутворення та командної роботи, він допускає змістовні помилки у відповідях на конкретні питання.

Самостійна робота здобувачів включає 8 завдань (по одному завданню до кожної теми), за виконання кожного з них здобувач може отримати до 3 балів ($8 \times 3 = 24$).

**Критерії оцінювання завдань для самостійної роботи здобувачів
за 3-х бальною шкалою**

Високий рівень 3 бали	Відповідь здобувача характеризується повним, глибоким та змістовним знанням теоретичного та практичного матеріалу з теми, вільним володінням термінами та поняттями дисципліни, його відповіді характеризуються креативним підходом.
Середній рівень 2 бали	Відповідь здобувача характеризується повним і змістовним знанням теоретичного матеріалу з теми, вільним володінням термінами та поняттями. Але він допускає деякі неточності, його відповіді не характеризуються креативним підходом.
Низький рівень 1 бал	Відповідь здобувача характеризується слабким і невпевненим знанням як теоретичного, так і практичного матеріалу. Він допускає багато помилок у відповідях.
Незадовільний рівень 0 балів	У здобувача дуже слабкий рівень знання теоретичного матеріалу; відсутні навички аналізу проблем командоутворення та командної роботи, він допускає змістовні помилки у відповідях на конкретні питання.

Критерії оцінювання. Результати навчальної діяльності будуть оцінюватися за 100-бальною шкалою (з навчальної дисципліни в цілому). Критично-розрахунковий мінімум для допуску до заліку – 30 балів. За результатами вивчення дисципліни обов'язковим є підсумкове накопичення балів – 60 балів (поточний контроль, самостійна робота). Здобувачі, які набрали сумарно меншу кількість балів, ніж розрахунковий мінімум (30 балів), вважаються такими, що не виконали навчальний план з дисципліни.

Залікова робота включає відповіді здобувачів на тестові завдання – 20 тестів.

Критерії оцінювання підсумкового контролю знань (заліку). Під час заліку здобувач може одержати до 40 балів, а саме: за кожну правильну відповідь на тестове завдання здобувач одержує 2 бали ($20 \text{ тестових завдань} \times 2 \text{ бали} = 40 \text{ балів}$).

За бажанням здобувач має можливість обрати тестову форму залікового білета (білет містить 20 тестових завдань, здобувач одержує 2 бали за кожну вірну відповідь)

УВАГА! У разі використання заборонених джерел на заліку здобувач на вимогу викладача залишає аудиторію та одержує загальну нульову оцінку (0).

У разі настання / подовження дії **обставин непоборної сили** (в тому числі запровадження жорстких карантинних обмежень в умовах пандемії з заборонаю відвідування ЗВО) здобувачам надається можливість скласти **залік у тестовій формі** (білет містить 20 тестових завдань, здобувач одержує 2 бали за кожну вірну відповідь) **дистанційно на платформі Google Classroom** в дистанційному курсі «Спічрайтинг».

8. Схема нарахування балів

Поточний контроль, самостійна робота										Залік	Сума
Теми								Самостійна робота	Разом		
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8				
4	4	4	4	4	4	6	6	24 (8x3=24)	60	40	100

Нарахування балів за роботу на практичних заняттях: Здобувач виконує 8 завдань (1 завдання до кожної теми), кожне завдання до теми 1-6 оцінюється до 4 балів, а до тем 6-7 – до 6 балів. Всього за виконання практичних завдань здобувач може одержати до 30 балів ($6 \times 4 + 2 \times 6 = 30$ балів).

Нарахування балів за самостійну роботу: Здобувач виконує 8 завдань (1 завдання до кожної теми), кожне з яких оцінюється до 3-х балів. Всього за виконання завдань для самостійної роботи здобувач може одержати до 24 балів ($8 \times 3 = 24$ бали).

Разом за поточний контроль і самостійну роботу здобувач може одержати протягом семестра до 60 балів.

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка для дворівневої шкали оцінювання
90 – 100	зараховано
70-89	
50-69	
1-49	не зараховано

9. Рекомендована література

Основна література

- Андерсон К. TED TALKS. Слова меняют мир: первое официальное руководство по публичным выступлениям. Москва: ЭКСМО, 2017. 288 с.
- Бредемайер Карстен. Черная риторика: Власть и магия слова; пер. с нем. 2-е изд. Москва: Альпина Бизнес Букс, 2005. 224 с.
- Гандапас Радислав. Камасутра для оратора. 10 розділів про те, як перетворити публічний виступ на втіху; пер. з рос. Дніпро: Вид-во МонолитBizz, 2017. 272 с.
- Колесников А. Спичрайтеры: Хроника профессии, сочинявшей и изменявшей мир. Москва: АСТ: АСТ МОСКВА: ХРАНИТЕЛЬ, 2008. 319 с.
- Кузнецов И. Н. Риторика. 6-е изд. Москва :Дашков и К, 2018. 560 с.: ISBN 978-5-394-02149-7. Текст : электронный. - URL: <https://znanium.com/catalog/product/414977>
- Стернин И. А. Практическая риторика: учеб. пособие для студ. высш. учеб. заведений. 5-е изд., стереотип. Москва: Издательский центр «Академия», 2008. 268 с.
- Руднев В. Н. Риторика. Деловое общение: Учебное пособие. 2-е изд., испр. и доп. Москва: КНОРУС, 2014. 352 с.
- Хазагеров Г. Г. Риторический словарь. 3-е изд., стер. Москва: Изд-во «Флинта», 2017. 432 с.; [Электронный ресурс]. - URL: <http://biblioclub.ru/index.php?page=book&id=364437>.

Допоміжна література

9. Аппс Джуди. Чтобы слушали и слышали! Влияние вашего голоса. СПб.: Питер, 2012. 208 с.
10. Аристотель. Риторика. Поэтика. Москва: АСТ, 2017. 352 с.
11. Баксанский О. Е. Технологии манипуляций массами: Реклама, маркетинг, PR, GR (когнитивный подход): Карман. кн. политтехнолога. Москва: ЛЕНАНД, 2017. 219 с.
12. Введенская Л. А., Павлова Л. Г. Деловая риторика: учебное пособие для вузов. 4-е изд. Ростов-на-Дону: МарТ, 2008. 503 с.
13. Далецкий Ч. Б. Риторика: заговори, и я скажу, кто ты: Учеб. пособие. Москва: Омега-Л, 2004. 486 с.
14. Дэвидсон Джефф. Ораторское искусство. Уникальный курс мастерства эффективного воздействия на аудиторию: пер. с англ. Москва: Эксмо, 2005. 416 с.
15. Дюбуа Ж., Эделин Ф. и др. Общая риторика. Ч. 2. Гл. 1. С. 279-300.
16. Жаворонков А. В. К проблеме образов политиков в массовом сознании Часть 2. *Социологическая наука и социальная практика*. 2018. № 3. С. 77-98.
17. Зарецкая Е. Н. Риторика: теория и практика речевой коммуникации. Москва: Дело, 2002. 480 с.
18. Зверева Н. В. Я говорю – меня слушают. Уроки практической риторики. Москва: Альпина Паблишер, 2013. 234 с.
19. Зубанова Л. Б., Зыховская Н. Л., Шуб М. Л. Лингво-темпоральный анализ инаугурационных выступлений глав США и России. *Социологические исследования*. 2019. № 4. С. 150-154.
20. Иссерс О. С. Речевое воздействие: учебное пособие для вузов. 2-е изд. Москва: Флинта [и др.], 2011. 223 с.
21. Карепина С. Искусство делового письма. Законы, хитрости, инструменты. Москва: 2010. 349 с.
22. Карпенко С. М. Риторика: учебно-методическое пособие. Томск: ТГПУ, 2013. 131 с.
23. Ключев В.Н. Риторика. Москва: ИНФРА, 2004. 256 с.
24. Кошелюк М. Эффективное PR-мышление. Мастер класс для начинающих и профессионалов. Москва: Альпина бизнес-букс, 2008. 224 с.
25. Кривоносов А. Д. Основы спичрайтинга. Санкт-Петербург: Лаборатория оперативной печати факультета журналистики СПбГУ, 2003.
26. Кривоносов А. Д. PR – текст в системе публичных коммуникаций. 2-е изд., доп. СПб.: Изд-во «Петербургское Востоковедение», 2002. 288 с.
27. Крис Стюард, Майкл Уилкинсон. Ораторское искусство (притворись его знатоком). СПб.: Амфора. Эврика 2001.
28. Крюков Р. В. Риторика: конспект лекций: пособие для подготовки к экзаменам. Москва: А Приор, 2007. 176 с.
29. Культура речи и деловое общение: учеб. пособие / О. Г. Поскочинова, М. А. Гриднева. СПб.: Изд-во СПбГУЭФ, 2011. 95 с.
30. Куньч З. Й. Риторичний словник. Київ: Рідна мова, 1997. 344 с.
31. Ле Февер Ли. Искусство объяснять. Как сделать так, чтобы вас понимали с полуслова. Москва: Изд-во Манн, Иванов и Фербер, 2013. 264 с.
32. Лисоченко О. В. Риторика для журналистов: прецедентность в языке и в речи. Ростов-н/Дону: Феникс, 2007. 318 с.
33. Маккормак Джо. Короче. Меньше слов – больше смысла. Москва: Изд-во Манн, Иванов и Фербер, 2014. 272 с.
34. Мацько Л. І., Мацько О. М. Риторика: Навч. посіб. 2-ге вид., стер. Київ: Вища шк., 2006. 311 с.
35. Михайличенко Н. А. Основы риторики. Москва: Изд-во МГУ, 2000. 398 с.
36. Мусихин Г. И. Риторическая аргументация и политическая символизация. *Общественные науки и современность*. 2018. № 3. С. 163–176.

37. Мусихин Глеб. Политическая риторика как квазисимволизация? *Социологическое обозрение*. 2016. Т. 15. № 2. С. 66–86.
38. Оришев А. Б. Специфика делового общения и коммуникаций в Европе. *Маркетинговые коммуникации*. 2017. № 2. С. 82-89.
39. Пиз А. Язык телодвижений. Как читать мысли других по их жестам / Пер. с англ. Н. Новгород: Ай Кью, 1999. 262 с.
40. Почепцов Г. Теория коммуникации. Москва: «Рефл-бук», Київ: «Ваклер», 2001. 656 с.
41. Риторика: практикум / Федеральное агентство по образованию, ГОУ ВПО ТГПУ; авт.-сост. И. В. Салосина. Томск: Издательство ТГПУ, 2009. 167 с.
42. Романенко Ю. В., Скідін Л. О. Механізми символічної інтеракції в комунікаціях, політиці, мистецтві: візуально-аналітичний та соціосимволічний аспекти. Київ, 2011.
43. Павлов Александр. Лео Штраус: искусство писать и искусство читать. *Социологическое обозрение*. 2012. Т. 11. № 3. С. 4–10.
44. Петров О. В. Риторика: учебник. Москва: ТК Велби, Изд-во Проспект, 2007. 424 с.
45. Розм Дэн. Бла-бла-бла. Что делать, когда слова уже не работают. Москва: Изд-во Манн, Иванов и Фербер, 2012. 352 с.
46. Сагач Г. М. Ділова риторика: мистецтво риторичної комунікації: навч. посіб. Київ, 2003. 255 с.
47. Сагач Г. М. Риторика: Навч. посібник для студентів серед, і вищ. навч. закладів. Вид. 2-ге, перероб. і доп. Київ: Видавничий Дім «Ін Юре», 2000. 568 с.
48. Сагач Г. М. Риторичний квітник: афористичний золотослів. Київ, 2004. 234 с.
49. Седнев А. Выступление без подготовки. Что и как говорить, если вас застали врасплох; пер. с англ. Москва: Манн, Иванов и Фербер, 2014. 224с.
50. Скотт Сьюзан. Разговор по существу. Искусство общения для тех, кто хочет добиваться своего. Москва: Изд-во Манн, Иванов и Фербер, 2014. 320 с.
51. Соловьева Лариса. Дао голоса. Голос как ваш инструмент. Изд-во «Добрая книга», 2009. 320 с.
52. Тимошик М. С. Книга для автора, редактора, издавця: Практичний посібник. 2-ге вид., стер. Київ: Наша культура і наука, 2006. 560 с.
53. Толкачев А. Н. Инструменты успешного выступления перед аудиторией. *Бизнес и дизайн ревю*. 2018. № 1 (9). С. 9.
54. Трежер Джулиан. Выступление в стиле TED. Говорю. Слушаю. Слышу. СПб.: Питер, 2018. 336 с.
55. Филиппов А. В., Романова Н. Н. Риторика: понятия и упражнения: учебное пособие для студ. высш. учеб. заведений. 2-е изд., испр. Москва: Академия, 2005. 160 с.
56. Хижняк О. В. Публічна сфера як простір колективної соціальної дії в умовах інформаційної демократії. *Нова парадигма: журнал наук. пр.* 2014. Вип. 119. С. 206–215.
57. Хорн Сэм. Минуту внимания. Как заинтриговать любую аудиторию. Москва: Изд-во Манн, Иванов и Фербер, 2017. 272 с.
58. Чулінда Л. І., Паримський І. С. Риторична майстерність. Посібник. Київ: Національна академія внутрішніх справ України, 2000. 80 с.
59. Шестакова Е. Успешная короткая презентация. СПб.: Питер, 2015. 208 с.
60. Шейнов В. П. Сила влияния. Воздействия явные и скрытые. СПб.: Питер, 2018. 272 с.
61. Язык как фактор культурной дипломатии / Отв. ред.: Коптелова И.Е. Москва: Дипломатическая академия МИД РФ, 2017. 259 с.
62. Darlene Price. «Well Said! Presentations and Conversations That Get Results». AMACOM, 2012.
63. Speaking in Public About Science. Springer Cham Heidelberg. New York . Library of Congress. 2015.
64. The Art of Public Speaking by Dale Carnegie (AKA Dale Carnegie) and J. Berg. Esenwein. 2005.

10. Посилання на інформаційні ресурси в Інтернеті, відео-лекції, інше методичне забезпечення

65. Джей Ди Шрамм. 7 правил успешных рассказчиков для презентаций и бизнес-встреч. Журнал HBR от 23 октября 2014 года. URL: <http://hbr-russia.ru/lichnaya-effektivnost/navyki/p14749/#ixzz3MRDsC0tK>
66. Иванова С. Ф. Специфика публичной речи. Режим доступа: <http://www.koob.ru>
67. Как побороть страх перед выступлением. Режим доступа: <http://www.sibkursy.ru/pages/staty/orator/5-orator-strah>
68. Почепцов Г. Теория и практика коммуникации (от речей президентов до переговоров с террористами): [Электронный документ]. Режим доступа: (http://www.gumer.info/bibliotek_Buks/Psihol/Pochep/04.php).
69. Пьер Видаль-Накэ. Чёрный охотник. Москва: Ладомир, 2001 [Электронный ресурс]. Режим доступа: <http://speechwriters.ru/>
70. Чайка И. Публичное выступление как по нотам [Электронный документ]. Режим доступа: <http://biblioteka.teatr-obraz.ru/node/6598>
71. Школа ораторського мистецтва Вячеслава Юркіна. www.master-slova.narod.ru
72. Антология лучших речей XX века. Парламентские выступления У. Черчилля: «Кровь, тяжелый труд, слёзы и пот» (13 мая 1940 г.) и «Их звёздный час» (18 июня 1940 г.). Фултонская речь, произнесенная 5 марта 1946 года Уинстоном Черчиллем. Речь Мартина Лютера Кинга, произнесенная 28 августа 1963 года. Речь Джона Кеннеди, которая была произнесена 20 января 1961 года. Речь Стива Джобса, произнесенная перед выпускниками Стэнфорда 12 июня 2005 года. [Электронный ресурс]. Режим доступа: <https://begemot.media/persons/i-have-a-speech/>. <https://4brain.ru/oratorskoe-iskusstvo/cases.php>.
73. Vaclav Havel. Is there a European Identity, is there a Europe? Speech made to the European Parliament in Strasbourg on 8 March 1994. [Электронный ресурс]. Режим доступа: <https://www.project-syndicate.org/commentary/is-there-a-european-identity--is-there-a-europe?barrier=accesspaylog>

11. Особливості навчання за денною формою в умовах подовження дії обставин непоборної сили (в тому числі запровадження карантинних обмежень через пандемію)

В умовах дії карантинних обмежень освітній процес в університеті здійснюється за змішаною формою навчання, а саме:

- дистанційно (за затвердженням розкладом занять) на платформі Zoom проводяться всі лекційні заняття;
- дистанційно на платформі проводяться практичні, індивідуальні заняття та консультації, контроль самостійної роботи;
- аудиторно (за затвердженням розкладом занять) проводяться 10% практичних занять у навчальних групах кількістю до 20 осіб з урахуванням відповідних санітарних і протиепідемічних заходів.

Складання підсумкового семестрового контролю: в разі запровадження жорстких карантинних обмежень з заборонаю відвідування ЗВО здобувачам денної форми навчання надається можливість (за заявою, погодженою деканом факультету) скласти залік у тестовій формі дистанційно на платформах Zoom та Google Classroom в дистанційному курсі «Спічрайтинг».

11. Перелік питань до заліку

1. Спічрайтинг в аналітиці і практиці міжнародних відносин.
2. Вимоги до компетенцій спічрайтера у міжнародних відносинах.

3. Спічрайтерський текст: його визначення, специфіка у міжнародних відносинах, основні правила його написання і виголошення.
4. Діалог як предмет риторики і технології міжнародної комунікації.
5. Сутність аудиторії. Розробка стратегії виступу з орієнтацією на аудиторію в міжнародних комунікаціях.
6. Урахування в публічних виступах психології натовпу, типу аудиторії і типів співрозмовників.
7. Інтимізація текстового матеріалу політичної промови до комунікативних потреб аудиторії.
8. Тіло як проекція комунікативних очікувань міжнародної аудиторії. Мова тіла політиків (жести, міміка та пантоміміка) в міжнародних комунікаціях і її врахування в роботі спічрайтера.
9. Тілесно-конституційні типології та комунікативні характеристики особи як джерело аналітичних даних в міжнародних політичних та ділових комунікаціях.
10. Політичний спічрайтинг в міжнародних відносинах як технологія і як професія.
11. Правила і етапи створення текстів для публічних виступів на міжнародній арені.
12. Методи аналізу текстів політичних лідерів.
13. Вступна частина політичної промови та стратегії її побудови. Інтригування у вступі та його різновиди.
14. Види і жанри промов. Алгоритми підготовки текстів, який використовується у спічрайтингу.
15. Прийоми і технології посилення мовного впливу в міжнародній політиці: явний і прихований вплив на свідомість і несвідоме аудиторії.
16. Ораторська майстерність: психофізична підготовка спікера до виступу і способи підготовки тексту для публічного виконання.
17. Організація усного публічного виступу як завдання спічрайтера.
18. Тенденції розвитку політичного спічрайтингу в міжнародному комунікативному просторі.
19. Сутність і призначення ділового спічрайтингу. Послуги спічрайтера для міжнародного бізнесу.
20. Спічрайтинг як технологія інтегрованих міжнародних маркетингових комунікацій.
21. Основи публічної імпровізації. Вимоги до імпровізаційної промови (вибору теми тощо). Елементи, необхідні для успішної імпровізації.
22. Техніки і риторичні прийоми публічної імпровізації.
23. Приклади публічної імпровізації. Ризики публічної імпровізації і техніки запобігання їхнього негативного впливу.
24. Чорна риторика і спічрайтинг. Правила чорної риторики.
25. Маніпулятивні, аргументативні і вербальні прийоми чорної риторики в спічрайтингу. Способи нейтралізації дії негативного полеміста-маніпулятора.